

Titel: BREV TIL: Louis Hjelmslev FRA: Hans Jørgen Uldall (1952-08-12)

Citation: "BREV TIL: Louis Hjelmslev FRA: Hans Jørgen Uldall (1952-08-12)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_034-shoot-workidacc-1992_0005_034_Uldall_1080/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Ordrup, d. 12/8/52. 6

Kære Hjelmslev,

Tak for dit længe ventede brev igaar. Hoder og jeg var ved at blive smaatossede af at vente paa det brev, for vi havde jo ikke regnet med at ma'erne vilde blive forsinket i den grad, derfor telefonopringningen. Nu herker der i midlertid stor glæde i Dannevang, og idag til morgen er de begyndt at sætte. Der er endnu vanskeligheder med typer fra England, men Danielsen er optimist og mener at det kan naas.

Jeg er meget ked af at der endnu--eller rettere igen--er saa stor forskel mellem din og min glossematik, ikke mindst da der synes at være meget ringe chance for at vi kan faa det gennemdrøftet mundtligt. Hvis der ikke var andre hensyn at tage, vilde det utvivlsomt være bedre at vente med at publicere indtil disse forskelle kunde blive ironed out, som de jo erfaringsmæssigt altid kan blive. Men haede for forlaget skyld og for min egen synes jeg det er nødvendigt at der nu kommer et konkret resultat af mit aar i Danmark--du ved jo nok at de paa Rådhusvej er meget skuffede over ikke at faa hele Outline ud nu i sommer. Nu haaber jeg at vi i de næste måneder efter din hjskonst kan gennemføre en regelmæssig skriftlig diskussion og naa til enighed, selv om denne enighed skulde være i delvis modstrid med Part I.

Her er et par noter til dine bemærkninger om detaljer:

- s. 14, 'boy': fodnote: This analysis fits certain variants of 'boy'--e.g. 'I have worked in this garden, man and boy, for 30 years'--but not others--e.g. The New Yorker's 'boy, bring Britannia another wave'--where the component 'young' is latent. "Latent" er ganske vist ikke endnu defineret men man kunne forstaa i sin almindelige bemærkelse.
- s. 15, "sibling": Jeg vil alsa det op i OED men mener at jeg har ret.
- s. 16, sequence: Bodelsen og jeg er enige om at process er værre fordi det medfører forestillingen om forandring. Det er rigtigt at sequence henleder tanken paa tid eller rum--ligesom forløb--men der findes næppe noget ord der i forvejen er tilstrækkelig abstrakt. Course ligger vel nærmest ved forløb men er i andre henseender uegnet. Jeg vil derfor beholde sequence, selv om jeg vilde være meget ked af terminologiske forskelle.
- s. 28: ja, rettet saaledes: Including a few widows, who were also about, and letting u stand for master and w for wife, the actual occurrences were as indicated by the following assertions and negations:
- s. 29: nej. Da der findes kæder paa tre positive (spr og skil) skal der opereres med tre glossematiske pladser.
- s. 30, "song and dance": din betragtning er sikkert rigtig for Amerika, hvor man er vant til den slags, men jeg har indtryk af at et af hovedpunkterne for kritikken i Europa er at vores metode er for omstændelig.
- Df. 19: Jeg har tænkt det igennem igen paa baggrund af din kritik men kan stadig ikke finde en bedre formulering, da der jo skal levnes mulighed for paradigmer paa eet led. Et paradigme er, reelt, defineret ved en glossematisk plads, og ikke ved at have forskellige enheder som led. Bemærkningen s. 31 om at et paradigme er en klasse er paa ingen maade ment som en rettelse.

Jeg vil gerne meget stærkt advare mod at opgive adskillelsen mellem connexion og relation og mellem equivalence og correlation. Det synes meget svært at faa folk til at fatte forholdet mellem "mulig" og "faktisk" forekomst, men det synes mig at være lykkedes i den nuværende fremstilling at gøre dette forhold klart ved at opstille de forskellige "faktiske" forekomster i kategorier og derved udtømme alle muligheder. Diderichs afh. i Hamerich-festskr. viser tydeligt at han i hvert fald ikke har fattet det i den gamle formulering: "Tager man skoleeksemplet paa selektion /vok. -- kons./ vil man se, at man derved har defineret to klasser af personer ved deres mulighed for at staa alone, medens man ved at betegne forholdet mellem adled og overlid i gamle maaned som underordning, angiver et aktuelt forhold mellem netop denne forekomst (variant, manifestation) af netop disse to ord, der hvert i sig selv er tilfælde kan indgaa andre relationer." (s. 96) Diderich er maaske nok der unwissenschaftlichste aller wissenschaftler men hans blonde haartotter viser hvad vej vinden

blæser, og jeg tror altsaa at adskillelsen mellem connexion og relation vilde have sparet selv ham for at sige saadan noget sladder. For determination og interdependens tilsammen saa man kunne finde en anden terminus end connexion, der jo paa engelsk oven i loebet ikke er videre godt i den tyd, da det har ikke er stærkere end "forbindelse" paa dansk; jeg foreslaar coherence.

Jeg forstaar ikke helt din skuffelse over Kødmaskinen. Vi blev jo i vinter enige om at der ikke i de to centrale strata skulde analyseres med under taxemet fordi den videre inddeling skulde foregaa i de to substansstrata; det var derfor ikke faldet mig ind at du ventede dig nogen egentlig genopstandelse. Det kan vi naturligvis tage op til fornyet drøftelse, men hvis der skal vaere en kødmaskine i gammeldags forstand, saa den i hvert fald høre hjemme i Part II, da det drejer sig om stratified descriptions.

I det hele faar jeg det indtryk af dit brev at du mener Part I bliver en fiasko i Amerika. Det er desvaerre meget sandsynligt at du faar ret, og jeg er ganske klar over at jeg i almindelighed er for britisk indstillet. Det kan jo nu ikke laves om i en fart, og hvis dine og Carls planer bliver til noget, vil det vel rette sig med tiden. Tak for at du trods alt ikke vilde standse udgivelsen.

Jeg er ked af at Vibeke ikke vil have dedikationen, men har naturligvis strax taget den ud. Jeg er ingen ven af dedikationer som jule- og fødselsdagsgaver, men i dette tilfaelde synes jeg at Betzy og, navnlig, Vibeke har lidt saa meget under bogens fødsel at der er mening i det.

Planen om at jeg skulde komme til Bloomington lyder højst interessant, og jeg er spændt paa at høre om det bliver til noget. Jeg haaber ogsaa at afgørelsen falder snart, for ellers saa jeg jo prøve at finde noget andet. Der er ogsaa spørgsmaalet om visum, der jo tager nogen tid at faa i orden, men jeg har vistnok en lille fordel ved at vaere gift med en amerikaner. I hvert fald kan jeg vel naeppe nu saa at vaere i Indiana til late Oktober.

Jeg forstaar godt at du har betænkeligheder ved at tage hjem via Edinburgh - det er jo en lang og dyr omvej, medmindre du tog et skib til Glasgow i stedet for Southampton. Imidlertid synes jeg det er meget vigtigt at vi faar talt sammen, og hvis jeg paa nogen maade kan, vil jeg møde dig i London. Men noget bestemt løfte kan jeg jo ikke give før jeg ved mere om fremtiden.

Da man traenge noget til ferie, din støkke, oven paa den omgang, og jeg haaber du faar en god tur og kommer nogenlunde restitueret hjem; det er skidt at sejlturen er saa kort, du kunde have godt af at ligge i dæksstol i tre uger, fx sejle hele vejen fra San Francisco. Vil du give mig en adresse saa at jeg evt kan ramme dig i New York paa hjemturen?

Mange hilsener til dig og til Vibeke og de andre fra

din hengivne

P.S. Hils specielt Roman og tak ham for mig for planen om Paris; jeg kan slet ikke forestille mig hvad det kan have vaeret. — Kommer Eli til London, eller her inden jeg rejser?